

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 1 8

88. ÅRGANG

9. OKTOBER

1 9 7 6

Side 272:

St. Olav Domkirke åpner igjen,
en merkedag i bispedømmet

LEFEBVRE-SAKEN:

Mannen som lever i 1788

(Side 270)

Side 274:

Katolikkene i Bergen har
100 års jubileum

En katolsk mening om saken

ERKEBISKOP MARCEL LEFEBVRE

Mannen som lever i 1788

Erkebiskop Marcel Lefebvre har neppe mange tilhengere i Skandinavia, katolikker her opppe uroes ikke av dyrebare minner fra tiden før den store franske revolusjon — den som brøt ut i 1789. Men de fjerne år er faktisk bakgrunnen for Lefebvres personlige tragedie i dag og for den uro han nå eventuelt skaper i ultrakonservative kretser i Frankrike og andre steder. Han gjør ikke opprør mot liturgien, han kjemper ikke en forsvarskamp for den tridentinske messe og for bruken av latin: Han avviser Konsilet og han nekter å anerkjenne pave Paul VI's autoritet så lenge paven holder seg til dette Konsil. Ja, hva mer er, han forkaster antagelig mesteparten av det som har skjedd i den katolske Kirke de siste to hundre år, fra det året verden kom i ulage og franskmennene forkynte sine slagord om frihet, likhet og brorskap.

Dette virker kanskje som en fantasifull og noe søkt forklaring, men vi bygger på gode kilder når vi påstår noe slikt:

Den 2. september brakte L'Osservatore Romano en artikkel hvor det står: «(Lefebvre) henter sin inspirasjon og sin hårdnakkete holdning fra tradisjonalisternes politiske ideologi. Hans bevegelse knytter sin skjebne til et bestemt bilde av «kristenheten» og finner at alle de plager som har overgått verden i moderne tid stammer fra det som var den franske revolusjons motto: Frihet, likhet og brorskap. Dette motto skapte for eksempel et tankemessig grunnlag for det siste Konsil: Erklæringen om religiøs frihet inneholder *frihetens gift*, dekretet om økumenisme taler om

brorskap og begrepet *likhet* formuleres som biskopelig kollegialitet i den dogmatiske konstitusjon om Kirken. En slik tolkning er i sannhet vanvittig», heter det i artikkelen.

Neste kilde: I første uke av september sa kardinal Garrone, lederen av Kongregasjonen for katolsk utdannelse at hovedpunktet i saken mot Lefebvre hverken er spørsmål om den tridentinske messe eller om seminaret i Ecône skal få fortsette. Det egentlige hovedpunkt er det faktum at erkebiskopen avviser Vatikan II's reformprogram — de samme dokumenter og retningslinjer han undertegnet i seksti-årene.

Og endelig: Hefte 8. (august) av «Herder Korrespondenz». Bladet går løs på forholdet mellom Ecône og franske ultra-konservative krefter og sier bl. a.: «Sammenhengen mellom den franske revolusjon og det annet Vatikankonsil og den efterkonsiliære Kirke er ikke tilfeldige tanker hos Lefebvre. Han tolker utviklingen slik: Revolusjonens tankegods er tatt opp og brukt både av fiender av Kirken som frimurerne og av liberale katolikker i hele det 19. og i halve det 20. århundre. Helt til ideene til slutt fikk sitt gjennombrudd på det annet Vatikankonsil.

I en bok som han har kalt *Le Drama d' Ecône* behandler Jean Anzevui disse spesielle forhold og sier at protestholdningen mot den franske revolusjon ikke bare har vært en dimensjon ved virksomheten i Ecône, men det faktiske grunnlag for Le-

febvres arbeide. Franske ultrakonservative høyrekrefter har understøttet Ecône på en slik bakgrunn. Det er kontrarevolusjonære høyrekrefter i Frankrike som mener at de har opplevd tre høydepunkter i vårt århundre:

Ett politisk høydepunkt med Action Francaise, ett militært med den hemmelige bevegelsen OAS som med terror kjempet mot frigjøringen av gamle franske koloniområder i Nord-Afrika og ett religiøst, seminaret i Ecône.

Marcel Lefebvre ble kjent med folkene i Action Francaise da han var student ved det franske kollegium i Rom i årene 1923—1930. Bevegelsen ble forbudt av pave Pius XI i 1926 og den daværende rektor ved det seminar Lefebvre var på ble fjernet fra sin stilling fordi han understøttet den. Han var en mann som den unge Lefebvre beundret.»

Det fotografi av Lefebvre som ST. OLAV bruker til denne artikkel stemmer tilsynelatende ikke med det vi hittil har sagt. Bildet er tatt under en pressekonferanse nylig, Lefebvre sitter bak et lite batteri av mikrofoner — det er ikke noe der som skal få en til å tenke på Solkongens hoff eller blodige eksplosjoner i Alger. Han virker som en hyggelig og velkolert gammel mann som ber verden om å lytte til en smule fornuft. Ingen som ser et slikt bilde, vil med en gang kunne si: Han der stoppet å tenke i 1788. Ikke desto mindre

er det antagelig sakens kjerne og en hovedgrunn for at dette blad også i dag vil gjenta sin tidligere påstand: Lefebvre-saken gjenspeiler ikke noen kirkekrise, den er en personlig tragedie som uroer en del mennesker og utnyttes av andre.

Moderne massemedia vil en stund fremover bruke hver detalj han skaffer dem uten å bry seg om den betendte politiske bakgrunn. Eller om hans totale isolasjon i verdenskirken episkopat. Eller om de misforståelser og den uro som skapes. Enhver opprører i Kirken er godt stoff, særlig når vedkommende er en ærverdig erkebiskop. Hvis Lefebvre tror at de hører på ham fordi han sier ting man har tørstet etter i to hundre år, tar han feil.

Journalister i Rom sier at grunnen til at pave Paul en stund nølte med å suspendere erkebiskopen, bl. a. er den at Lefebvre for bare noen år siden gjorde en god innsats for Kirken i Afrika i misjonene. Marcel Lefebvre ble født i 1905 i en liten by i Nord-Frankrike, og han ble ordinert som prest i 1929. I rask rekkefølge ble så den unge pater Apostolisk Vikar i Dakar, residerende erkebiskop, Apostolisk Vikar til Fransk Vest-

Afrika, overhode for sin egen orden (Det hellige hjerte), assistent ved pavestolen og senere medlem av den kommisjon som skulle forberede — Konsilet.

Under Konsilet talte Lefebvre en rekke ganger mot de nye forslag som kom og etter hvert ble vedtatt med veldige flertall, men han ga likevel til slutt sitt samtykke til alt sammen og undertegnet både dokumentet om liturgien og om Kirken.

I 1969 åpnet han et hus i Fribourg i Sveits for ni seminarister som studerte ved universitetet der og antagelig raskt kom under hans innflytelse. Et år senere fikk han tillatelse av biskopen av Geneve, Lausanne og Fribourg til å danne en presteforening i St. Pius V.s navn, målet skulle være å trene sekularprester til tjeneste hvor de nå enn senere ville bli sendt. Samme år åpnet erkebiskopen også et hus i Ecône som snart ble omdannet til en filosofisk og teologisk skole som trakk til seg studenter fra steder i Frankrike, USA osv.

Efter et par måneder oppdaget Vatikanet at Lefebvre nektet å følge Konsilets bestemmelser i Ecône. Han fikk ordre om å stenge seminaret og oppløse lignende hus andre steder.

Han fortsatte å handle på egen hånd, men Vatikanet reagerte langsomt i denne saken. Først i 1974 ble den nye biskop i Geneve, Lausanne og Fribourg, Mamie kalt til Rom til en konferanse med toppmenn i Vatikanet, bl. a. kardinal Wright i Kongregasjonen for prestene. Derefter nedsatte paven en tre manns-kommisjon som søkte kontakt med Lefebvre. Erkebiskopen svarte den 21. november 1974 kommisjonen med sin «trosbekjennelse»:

«Med hele vårt hjerte og hele vår sjel vil vi følge det katolske Rom, vokteren av den katolske tro og av de tradisjoner som er nødvendige for å bevare denne tro, det evige Rom som forvalter visdom og sannhet.»

«Imidlertid vil vi nekte og har alltid nektet å følge et Rom med ny-modernistiske og ny-protestantiske tendenser, tendenser som ble tydeligere under Det annet Vatikan-konsil og etterpå, ved alle de reformer som er avledet av det.»

«Ingen autoritet, selv ikke hierarkiets høyeste, kan tvinge oss til å svikte eller svekke den katolske tro som Kirkens læremyndighet har bekjent og formulert i 19 århundreder.»

På det grunnlag låste etter hvert konflikten seg fast, Lefebvre valgte å stå som den ene forsvarer og tolker av den rette katolske kirke. Og det er klart at han i denne posisjon har forvirret og uroet mennesker for hvem den etterkonsiliære tid i Kirken ofte har vært vanskelig. Men de fleste som kan ha følt sympati for mannen har neppe forstått den politiske ideologi som lå bak hans gjerning.

I månedene etter dette har Lefebvre videreutdannet og ordinert nye prester, blitt suspendert a *divinis* og trosset også dette. I første halvdel av september dukket han uventet opp og ba om en audiens med paven, hvilket han fikk, men hans uttalelser etter audiensen og innholdet i det dementi av uttalelsene som Vatikanets presseavdeling sendte ut, tyder ikke på at man kom noe videre i saken. Walter

Forts. neste side

St. Olav Domkirke

Denne søndagen, 10. oktober, gjeninnvies St. Olav Domkirke, hovedkirken i Oslo Katolske Bispedømme, etter omfattende og langvarige restaureringsarbeider. Høymessen og den høytidelige vigsling, hvor bl. a. HKH kronprin Harald, kirkeministeren, Kjølvs Egeland, Oslo bys ordfører, Albert Nordengen og representanter for andre kirkesamfunn vil være til stede, markerer en merkedag i bispedømmet. Og at hovedstaden

EN MERKE

Mannen som lever i 1788

(Forts. fra forrige side.)

Brandmüller, en tysk professor i kirkehistorie i Augsburg har funnet likhetspunkter mellom Lefebvres kamp og Döllingers holdning etter Det første Vatikankonsil i 1870-årene. Han skriver i en artikkel i Rheinischer Merkur at «hverken Lefebvre eller Döllinger har forstått at det er absurd å tro at kunnskapene om tro og liturgi er komplette før Kirkens historie slutter. Det er typisk for begge at de setter sitt eget private syn og dømmekraft opp mot de beslutninger som hele episkopatet har truffet på et konsil.»

AGE RÖNNING

STOFF- PRØVE

Noen ord for å forklare et spesielt trekk ved dette nummer av ST. OLAV: Både nyhetsstoffet, det vil si de korte nyhetsmeldingene fra den katolske verden og en artikkel (annen del av pater del Zannas stoff om fremmedarbeidere i Skandinavia) er på dansk. Tingene er klippet fra vår danske pressekollega, KATOLSK ORIENTERING, men vi tror ikke noen av våre lesere har særlige vanskeligheter med sprogformen.

Derimot mener vi at en slik stoffprøve av og til er nyttig. Den forteller blant annet noe om hva katolsk presse andre steder er opptatt av — og det er nok ofte temmelig likt det vi her på redaksjonen strever med. Vanskelighetene er de samme, vi blir alle i dette faget mottatt både med begeistring og med dyp mistenksomhet av våre trosfeller. Katolsk presse representerer noe nytt i Kirken etter Konsilet.

Søndag 10. oktober vil bli en merkedag i bispedømmet. St. Olavs Domkirke vil da bli vigslet på ny. Vi kan samtidig feire kirkens 120-års jubiléum, idet den ble konsakrert av biskop Studach den 24. august 1856. Dermed er et stort løft bragt til en lykkelig avslutning, sier biskop John Willem Gran.

Lenge, altfor lenge etter Konsilet, syntes mange, ble St. Olavs Domkirke stående som den var, uten annen vesentlig forandring enn et tilføyet trelter, forat messen kunne leses mot menigheten. Grunnen var delvis den, at kirken hadde gjennomgått en større utbedring og fornyelse i forbindelse med 100-årsjubileet, delvis fordi problemet var vanskelig og omfattende. Det var først da pastor Gerard Vranken ble sogneprest høsten 1971 at planer begynte å ta form. Det må gjerne sies at disse var adskillig mere «beskjedne» enn det resultat vi nå står overfor. Sognepresten og formannen i menighetsrådet foretok opp til flere reiser i utlandet for å studere tilpasningen av eldre kirker til de nyere liturgiske forskrifter. En foredragsholder fra Østerrike ble invitert til Oslo for å

åpnes igjen

En
kloun

dessuten får et nytt, vakkert Gudshus. Messei og innvielsen feires av biskop John Willem Gran, generalvikaren, pastor F. J. Fishedick, sognepresten, dr. Gerard Vranken og assisterende prester.

Bladet ST. OLAV må dessverre vente til neste nummer — fjorten dager — med å bringe mer om denne viktige begivenhet. Men da vil vi i tekst og bilder forsøke å gjengi det som skjedde. Foreløpig kan vi bare

trykke biskopens ord nylig (se følgende artikkel) om dagen samt et bilde (fra Aftenposten 29. sept.) med prøveoppstillingen av en fransk gips-skulptur av Josef og barnet utenfor kirken, med utsikt ned St. Olavs gate.

Arkitekt under den gjennomgripende restaurering har vært Thomas Thiis-Evensen og hans medarbeider, arkitekt Jan Sigurd Østberg.

RED.

DAG I BISPEDØMMET

fortelle om og vise bilder av slike forsøk, på godt og ondt. Man kom etterhvert i god gjenge og hadde fått klart for seg, at det grunnleggende prinsipp måtte være å ta sikte på en restaurering av kirkens viktigste partier. slik man måtte anta at dens opprinnelige arkitekt, H. E. Schirmer, ville ha planlagt det, dersom han hadde stått overfor dagens postkonsiliære liturgiske krav. Det var på dette tidspunkt at arkitekt MNAL Thomas Thiis-Evensen ble medlem av bispedømmets Kunstkommisjon etter professor Chr. Norberg-Schulz. Thiis-Evensen var straks klar over hvilken stor og betydelig utfordring man her stod overfor, noe han har redegjort for i «St. Olav» nr. 21/22 for 1975 og i enda større detalj i «Byggekunst», nr. 6, 1975, der de planer som i alt vesentlig er kommet til utførelse, er beskrevet og begrunnet. Fra nå av ble kirkens interiør sett på i sin helhet. Det var ikke lenger snakk om litt generell oppussing og forsiktige tillemplinger av kor og tilstøtende partier.

Foruten arkitekten har både sognepresten, menighetsrådet, organisten og selvsagt også bispedømmets Kunst-

kommisjon hele tiden vært inne i bildet. Mange og lange drøftinger har vært nødvendig før arbeidet kunne settes igang høsten 1975 da kirken ble «lukket for restaurering». Delvis har diskusjonen og drøftingene fortsatt også under selve den periode som nå nærmer seg sin slutt. Som det heter: det ene trekker det annet med seg. Bl. a. måtte nytt orgel bestilles med alt hva dette innebar av detalj-planlegging av kirkens galleri. Bedre lys og lyd-forhold måtte også sikres, for bare å nevne noe.

Når St. Olavs Domkirke nå åpner sine porter på ny, tror jeg at mange vil glede seg over den vennlige og varme atmosfære som vil møte dem, den velgjørende enkelthet og den funksjonelt riktige måte de liturgiske elementer er plassert på. De eldre vil kunne glede seg over at trekk ved kirken, som den engang var, er blitt gjenvunnet. Noen vil kanskje føle skuffelse over at vi ikke har gått enda grundigere til verks og f. eks. erstattet de ikke særlig komfortable kirkebenkene med stoler. Til syvende og sist har man måttet trekke en strek, ikke minst av økonomiske hensyn. Restaureringen, som

Siden det er stort jubileum i St. Olavkirken denne søndag, så skal jeg starte der. For mange år siden, før en høymesse, skal en søster ha spurt sognepresten:

— Hvor mange lys skal vi steke i dag, pastor.

Å, det er hundrevis av slike historier om prester og ordenssøstres sprogproblemer i Norge. Kom til å tenke på noen av dem da jeg hørte at den nye biskop i Nord-Norge, Przyklenk, holdt sin første preken på godt norsk, kort tid etter at han for første gang i sitt liv kom til Tromsø — nesten direkte fra Brasil. Han har øyensynlig uten noen merkelige formuleringer klart det hele på rekordtid.

Men de gamle historier beholder vi, for eksempel den om den nye kapellanen som snakket om å kle seg i sakk og eske.

Og noen av dere har hørt den om søsteren på Vår Frue Hospital som forsiktig banket på døren til pasienten, pastor Høegh, og sa:

— Pastor, er De vakker?

Det fortelles at Høegh da svarte:

— Jeg skal se i speilet, søster.

Selv husker jeg en samtale i sakristiet i gamle St. Hallvard i Urtegangen. En av ministrantene kom flyvende inn til sakristansøsteren, det var tydeligvis noe i veien med ministrantdrakten og han trengte hjelp.

Han sa:

— Søster, har De noen sikkerhetsnåler?

Hvorpå søster svarte, høyt og tydelig:

— Nei, nei. De henger til tork.

Har De selv noen andre historier til neste nummer?

har medført viktige reparasjoner og inngrep — bl. a. er der innlagt vann i kirken, både kaldt og varmt — er blitt kostbar, langt kostbarere enn opprinnelig antatt og også kostbarere enn beregnet ved arbeidets påbegynnelse. Det har ikke vært lett å skaffe alle disse pengene, og betydelige lån måtte tas opp for å få betalt alle regningene. Kanskje vil det senere, (Forts. side 282)

100 års jubileum i ST. Paul menighet

FRA „STUBEN” OG INN I FREMTIDEN

Eg vasker «Stuben», sier en ung og smilende Ole Jacob Greve da jeg møter ham utenfor prestegården i Christiesgate i Bergen. Jeg har spurt ham hva han driver på med, joda, han pusser opp den gamle gravstenen på pastor P. P. D. Stubs hvilested fra 1892. Det også skal gjøres

til St. Paul menighets 100 års jubileum den 17. oktober.

I rask rekkefølge etterpå møter jeg noen andre av sognepresten, pastor Michel Beckers nærmeste medarbeidere i jubileumsåret (han selv var bortreist):

Ellen Greve, formann i menighets-

rådet, psykolog, mor til han som «vasket Stuben».

Fransiskanerpater Wilhelm Hertman, lederen av Franciskus-senteret i Bergen og Sentrum for økumenisk teologi, redaktør av bladet «Broen».

Emily Holm, kontorfullmektig i huset, fullt opptatt både med finanser,

ELLEN GREVE

PATER HERTMANN

EMILY HOLM

OLE JACOB GREVE

håndverkere, med å snakke med mennesker og høre på mennesker, med sosialhjelp osv., osv.

Og andre: bl. a. Antony Rajendram fra Ceylon og Ole Jacob hvis nåværende status er sivilarbeider.

Ganske fort, etter et par timer i dette miljøet, forstår man at dette er en menighet som ved 100 årsfesten er i full gang med å prøve nye samarbeidsformer.

— Det ville være liten mening i å feire dette jubileum om ikke menigheten fremdeles var lyslevende, sier pater Hertman til ST. OLAV.

— En levende menighet er en dynamisk menighet, og det må vi si at St. Paul er, fortsetter han. — Rent tallmessig har vi siden 75 årsfesten i 1951 vokst fra 408 til 1112 medlemmer. Rundt 35 prosent av dem er utenlandske innflyttere.

— Det er trosfeller fra 29 nasjoner her, innskyter Emily Holm. — Og de går godt inn i menigheten. For

en stund siden var det et møte i bispedømmet om hvordan man skulle integrere de såkalt fremmede i menighetene. En av dem sa til meg etterpå: Jeg skjønner ikke spørsmålet, vi er da integrert. Annen etasje her i prestegården er menighetens felles tun, de kommer innom for å drikke kaffe, prate litt, få et råd. En mann fra Uganda sa til meg engang: I Uganda gikk vi ikke inn i en prestegård uten med en dødssynd på samvittigheten eller om vi var invitert i høytidelig audiens. Her er det mer uformelt. Og bedre.

Men pater Hertman fortsetter:

— Alderen i menigheten ligger slik an: opp til 59 prosent er under 35 år og hele 78 prosent er under 50. «Levende» betyr også at det bestandig skjer noe. I takt med Det annet Vatikanekonsil har ikke bare selve kirkebygget blitt «ajourført» innvendig, men i jubileumsåret er også nye

tendenser konkretisert i menighetens liv.

— Målet for menigheten er selvfølgelig det samme som før Konsilet: å skape og fordype et åndelig fellesskap, i Gud og med hverandre. Ordets og Nattverdens liturgi forblir sentralt, men det har fått forskjellige former: ved siden av gregorianske, latinske høymesser, er det nå plass for familiegudstjenester og ungdomsgudstjenester.

— Hovedvekten i mange nye aktiviteter ellers i menigheten ligger på å fremme en stadig større innsats fra legfolks side. Vi har et engasjert menighetsråd med «stabsmøter» hver uke og forskjellige effektive utvalg og studiegrupper. Vi prøver å bygge ut et åndelig fellesskap. Innad har vi etter hvert fått et bedre utbygget tilbud med religionsundervisning i og utenfor St. Paul menighetsskole, intensivundervisningen virker både

(Forts. siste side.)

FRA „STUBEN” —

(Forts. fra forrige side)

miljøskapende og fellesskapdannende og utad har menigheten den fordel å ha et kateketisk senter og et økumenisk studiesenter.

Så langt Hertman. Jeg har lyst til i samme forbindelse å gjengi et brev til hele menigheten fra St. Pauls menighetsråd. Det forteller noe om de nye samarbeidsformene pateren snakket om:

«I det forrige menighetsbrevet, lovet vi å komme tilbake med en nærmere redegjørelse for hva de nye samarbeidsformer og nye ideer for menighetens liv og fellesskap må innebære.

Det er gledelig at flere alt har kontaktet oss, for å spørre om hva DE kan gjøre — for å gi tilsagn om kirkebidrag — eller for å fremme ønsker og behov.

De som nå har sitt faste arbeide i St. Paul Menighet, ønsker ikke, og må heller ikke se det som sin oppgave å «drive» menigheten. De skal snarere være formidlere og ko-ordinatorer av en felles innsats.

MENIGHETEN ER OSS ALLE — VI HAR ET FELLEANSVAR OG VI HAR BRUK FOR HVERANDRE.

La oss si det slik: Menighetens LIV er allsidig. Det er mange forskjellige oppgaver, og der er mange forskjellige behov. Alt hører med: Liturgien, sosial tjeneste, forkynnelse, katekese, praktiske oppgaver, sakramentalt liv, personlig veiledning, og økonomisk støtte til fellesskapet.

DET Å GI NOE AV OSS SELV, GIR OSS FØLELSEN AV Å HØRE TIL.

Menigheten er et LEVENDE fellesskap av troende. VI er Kirken — Guds folk på vei fremover. Vi må stadig spørre om hvordan flere kan

komme med i menighetens LIV og arbeid — ikke fordi det er blitt ferre prester, men for at menigheten skal fungere som et LEVENDE FELLESKAP.

Vi har laget et skjema som vi har kalt «Hjelpende hender», og her mener vi ikke bare en hjelp til prestene, men en naturlig tjeneste til fellesskapet.

Det er sikkert flere oppgaver, ønsker og behov en vi har fått med. Skriv dem da bare opp bak på skjemaet, fyll ut det som ellers måtte passe, og send det inn til prestegården, Christiesgt. 16, 5000 Bergen — eller kom innom.

HUSK BARE at ingen innsats er for liten, intet bidrag for lite, og ikke minst at dine ønsker og behov sikkert deles av flere.»

Kort sagt: en meget levende menighet. De «vasker Stuben», men tenker på fremtiden.

A. R.

DE FØRSTE FEMTI ÅR

1845 *Ny dissenterlov. — Bergen har for første gang besøk av katolsk prest.*

1857 *Norskfødt prest, Christopher Holfeldt-Houen oppretter katolsk menighet i Bergen. Første gudstjeneste i juletiden 1857 i en leilighet på Kalmar-gjerdet. Her menighetens kapell inntil 1867.*

1858 *Bergenseren pater P. P. D. Stub besøker sin fødeby. Tilbake i Italia begynner han å samle inn penger til kirkebygg i Bergen.*

1864 *Pater Stub er kommet for godt til Norge. Han kjøper tomt i Bergen og starter byggingen av prestegård og kirke. Tegningene har han fått av den italienske arkitekten Mella.*

1865 *Grunnsteinen til kirken blir nedlagt (19.9) av pater Stub og pastor Holfeldt-Houen under stor deltagelse av byens befolkning.*

1867 *Prestegården er ferdig og loftetasjen innrettes som kapell. Pengemangel årsak til stans i arbeidet med kirkebygget.*

1868 *Den første konvertitt i Bergen menighet.*

1870 *Pater Stub løst fra sitt sogneprestembede i Christiania. Han begynner å ofre seg helt for å samle penger til kirken i Bergen. I Danmark, Tyskland, Sveits, Italia, Frankrike, Belgia og Holland samler han omtrent 2 millioner kroner i dagens pengeverdi.*

1873 *Menighetens skole starter i prestegården.*

1876 *Den 30. juni, St. Pauls fest, blir kirken innviet av pater Stub. Kirken blir vigslat til St. Paul etter pavens forslag og ønske.*

Den 1. juli blir pater Stub sogneprest ved den nye kirke med pastor Holfeldt-Houen som kapellan (inntil 1881).

1877 *Prestegård og kirke er gjeldfrie. Kirken er aldri blitt kon-sakrert.*

1892 *Pater Stub dør og etterfølges av pastor Grüner.*

1896 *Kirkens krypt blir gravet ut og gjøres i stand til foreningslokale.*

1899 *Det katolske hospitalet ved siden av kirken blir ferdig.*

1901 *St. Fran.-Xav. søsterkongregasjon stiftes i Bergen. Tidligere hadde søstre fra Frankrike (1888—1891) og fra Luxemburg (1891—1901) arbeidet i menigheten.*

1970 *Kirken restaureres radikalt etter Vatikankonsilet II.*

Nyheter

■ Større frihet i Kroatia?

Belgrad (KIPA) — Den overvejende katolske del-republik Kroatien vil, efter hvad den i Zagreb udkommende katolske kirkeavis »Glas Koncila« meddeler, i løbet af efteråret få en ny lov for religionssamfund. Dette skulle føre til større frihed for katolsk presse og andre katolske publikationer. Herefter skulle det også blive tilladt for præster at besøge sygehuse og alderdomshjem og lignende institutioner, når det sker efter

PRESTENE I ST. PAUL

I menigheten har virket følgende sogneprester:

Pastor Holfeldt-Houen	1857 — 1876
Pastor Stub	1876 — 1892
Pastor Grüner	1892 — 1898
Pastor Sunder	1898 — 1899
Pastor Wang	1899 — 1912
Pastor Swietlik	1912 — 1923
Pastor Snoeys	1923 — 1938
Pastor Gorissen	1939 — 1964
Pastor Fishedick	1964 — 1973
Pater Hanssen	1973 — 1976
Pastor Beckers	1976 —

»udtrykkeligt ønske hos de troende, der opholder sig der«. I større sygehuse skulle det også blive tilladt at indrette andagts- og gudstjenesterum for de gangbesværede syge. Hvad den katolske presse angår, skulle den fremover få samme kår som resten af pressen, hvilket bl. a. vil sige, at katolske blade også må forhandles i de offentlige kiosker.

Den nye lov vil — stadig ifølge »Glas Koncila« — i vid udstrækning være i overensstemmelse med en lignende allerede ikrafttrådt lov i Slovenien.

■ Konflikt i Columbia.

Bogota, Columbia (KIPA) — For nyligt har ærkebiskoppen af Bogota, kardinal Munoz Duque suspenderet 20 præster og et større antal ordenssøstre, fordi de havde solidariseret sig med strejkende bankfunktionærer, der havde besat kirker og der indledt sultestrejker. De strejkende opholdt sig mere end 2 uger i kirkerne, og da de i Medellin blev jaget ud af domkirken af politi, gav ærkebiskop Tulio Botero Salazar dem asyl og betonedede over for politiet asylrettens ukrænkelighed.

Kardinal Munoz, der regnes for ekstrem konservativ, og med ham også flertaallet af den colombianske bispekonference, fordømte besættelsen af kirkerne.

Denne nyeste konflikt er et nyt udtryk for det gamle modsætningsforhold inden for Columbias kirke mellem de biskopper og præster, der understøtter det til enhver tid herskende regime i landet, og de kræfter i kirken, der stræber efter sociale forandringer.

ST. OLAV

Redaktøren treffes hver dag enten på (02) 20 72 26 eller på (02) 28 95 18.

Postadressen er Akersvn. 5, Oslo 1.

ARNO GERRITSMÅ OFM

Yogaen og kommissæren

Den kjente forfatteren Arthur Koestler skrev en gang et essay hvor han presenterte to rakt motsatte mennesketyper. Den ene er en russisk kommissær, den andre en indisk yoga. Begge to drømmer om et paradys på jorden. De prøver også å virkeliggjøre sine drømmer, hver på sin måte.

Kommissæren er en utadvendt type. Han tror på ytre, om nødvendig jernhårde midler — i maktutfoldelse, omveltning, revolusjon.

Den indiske yoga er innadvendt. Han tror på en indre renselse. Tankene får i full ro og harmoni bevege seg om det som han kaller for det Absolutte. Ikke aktivitet og livsutfoldelse, men tvert imot passivitet er for ham den riktige metoden. Og derfor søker han isolasjon og stillhet.

Hverken kommissæren eller yogaen lykkes, mener Koestler.

Begge havner i en lukket sirkel som de ikke kommer ut av igjen. Sirkelen kommissæren har kommet inn i er så ond som den kan få blitt. Ved å vekke revolusjonen ved hjelp av harde midler, graver han på sett og vis sin egen grav. Før eller senere kommer andre til å bruke de samme harde midler mot ham selv og hans kampfeller.

Yogaen virker i seg selv atskillig mer sympatisk, men utenom seg selv oppnår han lite eller ingenting gjennom sin innadvendte, passive holdning. Mens han selv forsøker å trenge inn i paradiset atmosfære, lever hans medmennesker videre i sitt hel-

(Forts. neste side)

Yogaen og kommisæren

Biskop
norske

FORTSATT FRA FØRIGE SIDE

vete av nød og elendighet. Hans innsats er — om aldri så velment — steril. Den bærer ingen frukt utad.

Koestlers tanker er verd å overveie selv om han etter manges mening setter saken vel på spissen. Men han gir oss ihvertfall god anledning til å trekke en tredje person inn i bildet: apostelen Jacob. Jacob sier i en av høstens lesninger noe fundamentalt om det kristne liv og om den måten en kristen skal prøve å gjenopprette noe av det tapte paradiset på jorden:

Han går ut fra at det kristne liv skal være både innadvendt og utadvendt. Det skal være en kombinasjon av tro og gjerning. Jacob sier at troen i seg selv er død medmindre den viser seg i gjerninger.

Troen kan bevege seg på et høyt plan. Den kan kretse om de edleste tanker. Men hvis troen bare er innvendig og ikke bærer frukt utad, så er og forblir den død. Det må handling til for at troen virkelig kan betegnes som levende. Og der kommer den indiske yoga antagelig til kort.

Men det betyr slett ikke at den

dynamiske kommissær har funnet den rette vei.

Helt fra Spartakus og hans slaveopprør i året 73 før Kristus frem til de store politiske revolusjoner og omveltninger i den nyere tid, har man forsøkt å skape et paradiset på jorden, men det har neppe lyktes. Med andre ord: Det mangler noe i menneskets indre.

Kan det være fordi troen på det absolutte mangler? Man kan godt tenke seg det. Erkebiskop Helder Camara taler om en voldsspiral. Vold avler vold, et folk blir ikke modent til fred ved en voldsom revolusjon.

De dynamiske krefter som finnes i mennesket må ledes av en absolutt norm. For den troende er denne norm Gud. Og uten denne norm kan menneskets dynamikk lett bli til ondskapens dynamikk. Det finnes uhyggelige eksempler på dette i historien.

Apostelen Jakob er en meget praktisk mann. Han drømmer ikke om de store omveltninger. Når han taler om å kombinere tro og gjerninger, så holder han seg til hverdagen. Der hvor man stadig møter nødlidende og ulykkelige. Og akkurat der og da er tiden inne til å vise at det virkelig finnes en levende tro i oss. Tro på en Gud som er vår alles Far og som krever regnskap for vår holdning mot de minste blant oss.

Det er sikkert noe riktig i Koestlers tanker. Man kan være tilbøyelige til å tro at hverken den innadvendte vismann eller den sterke revolusjonære kan redde oss. Det som kan redde oss er en syntese av begge to.

Som vi nevnte i forrige nummer holdt den nye biskop av Tromsø, Mgr. Przyklenk, sin tiltredelsestale på norsk, bare et par måneder etter at han kom til Nord-Norge etter mange års arbeid i Brasil. Dette er teksten:

Kjære medbrødre i bispe- og presteembetet,
Kjære ordenssøstre,
Kjære brødre og søstre i troen:

Den første latinske Kirkelærer, Sankt Ambrosius, skriver til oss: «Først av alt må vi takke».

Derfor har vi å takke Gud, alle gavers kilde. I Nattverdens Liturgi — alle vet det — het det gjentatte ganger: «I sannhet, det er verdig og rett, vår skyldighet og vår frelse, at vi alltid og alle vegne takker deg, hellige Fader, ved din elskede Sønn, Jesus Kristus».

Takk også til biskop Gran fra Oslo, som har preket for oss.

Takk til alle medbrødre i bispe- og presteembetet som har gledet meg med sitt nærvær.

Særlig går min hilsen og takk til det lille antall prester som sammen med meg her i Nord-Norge skal arbeide i Herrens vingård. Inntil nå har de trofast gjort det under biskop Wember. Noen av prestene har vært i vikariatet helt siden året 1931, da patrene fra Den Hellige Families Kongregasjon tok på seg arbeidet her. Spesiell takk til Den Hellige Families Kongregasjon.

I takknemlighet minnes vi prefekt Starke, samt de prestene og søstrene som har arbeidet her og som allerede er gått bort. Den katolske Kirkes virke i Nord-Norge ville nesten vært utenkelig uten deres innsats. Vi minnes også dem som er flyttet fra Tromsø, deriblant biskop Wember,

NESTE
NUMMER
23. OKTOBER

Przyklenks preken

som har levd og virket her i byen i nesten 40 år.

Det som disse menneskene har opparbeidet, overtar jeg nå, i lydighet mot Paven, som jeg i bispekollegiet er forbundet med i hengivenhet, kjærlighet og troskap. Jeg er blitt sendt hit, for som biskop sammen med prestene, søstrene og de troende katolikker

å leve i troen på Kristus,
å vitne om håpet på Ham
og å realisere kjærligheten til Ham
og våre medmennesker.

Jeg er i disse dager blitt spurt av representanter for pressen i Tromsø, om jeg bringer med meg et ferdig arbeidsprogram. Jeg svarte nei, men jeg kommer som en kirkens mann, som den katolske Kirkens mann. Det jeg dermed ville si, var at å vokte Herrens hjord er et kjærlighetens embete (cf. Vat. II, PO, 14, not. 23).

Kjærligheten tilbyr jeg alle. Den vil jeg la omfatte alle, i første rekke våre trosfeller (cf. Gal. 6, 10), men også alle andre mennesker, «slik at hele verden tar imot og tror på frelsens budskap, gjennom troen når frem til håpet og gjennom håpet til kjærligheten» (Vat. II, DV, 1). For i oss lever overbevisningen om at det gjelder å bære over med hverandre i kjærlighet og strebe etter å befeste enheten i Ånden med fredens bånd (cf. Eph. 4, 2).

Med disse ord hilser jeg alle og presenterer meg med den målsetting som mitt biskopelige valgspåk inneholder nemlig:

Hjordens liv — i tro, håp og kjærlighet — er målet for mitt hyrdearbeid.

EMIGRANTENE

Av Lorenzo Del Zanna

Annen del

Kvinnerne, især de nordafrikanske, bliver hjemme det meste af tiden, og følger taget det mange år, før de kan udtrykke sig. De kvinder, for eksempel italienerinderne, som er mere tungfærdige, lider ofte utrolige ydmygelser, når de bliver nødt til flere gange at gentage de samme radbrækkede ord og tage deres tilflugt til fagter for at blive forstået. Ofte gør de handlendes begrænsede intelligens eller deres dårlige vilje ikke sagen nemmere.

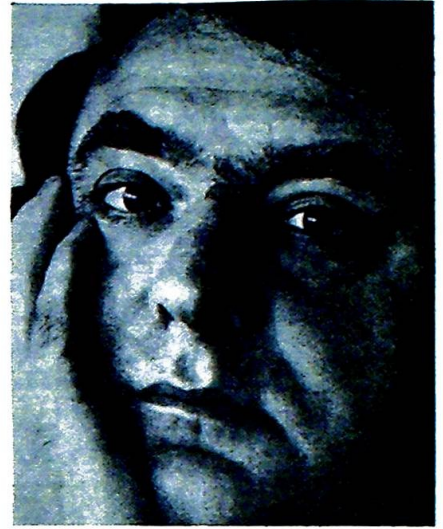
De bedst stillede er de små børn, som leger udenfor, og som i bedste fald enda går i børnehaven og på den måde hurtigt lærer sproget og den rette accent. Men så glemmer de snart

Dette arbeid lettes gjennom vissheten om at jeg får la Apostelens ord gjelde fra meg til dere: «Vi takker stadig Gud for dere alle, og minnes dere atter og atter i våre bønner. For vår Gud og Fars åsyn kommer vi i hug hvor virksomme dere har vært i troen, hvor utrettelige i deres kjærlighet, hvor utholdende i håpet, alt i vår Herre Jesus Kristus» (1. Tes. 1, 2 s).

Jeg ber Herrens velsigne alle tilstedeværende, stor som liten, ung som gammel, katolsk eller ikke, tilhørende vår menighet eller ikke.

Måtte Den Gode Hyrdes Mor alltid være hos dere med sin omsorgsfulle kjærlighet, på samme måte som hun var det i bryllupet i Kana.

Pater Del Zanna.

deres eget sprog og bliver som fremmede for deres forældre, det forårsager betydelige følelsesmæssige komplikationer, fordi de hverken er i stand til at uttrykke deres mest intime følelser på det ene sprog eller på det andet.

Job uden håp om karriere

Værst er det for børn, som kommer når de er mellom 9 og 16 år. De har allerede gått mere eller mindre regelmessigt i skole i deres hjemland og skal nu begynne forfra sammen med barn, som er yngre end de. De kan ikke få nogen riktig hjelp i hjemmet, hvor man taler en blanding av det fremmede sprog, dialekten og det nationale sprog.

Når alle disse vanskeligheter endelig er overstået, står den unge uten for sit egentlige hjemlands kultur og vil fra nu af være en fremmed i dette land, hvis han skulle komme tilbake dertil.

Kun et mindretal lykkes det at fortsette med høyere studier. Det store flertal må hurtig finne sig et job uten håp om karriere. I bedste fald vil de give det motagende land en spesialisert arbeidskraft med lave sosiale omkostninger. Af de ca. 14 millioner emigranter i Europa er ca. 2 millioner muhamedanere. Bortset fra de sjældne tilfælde, hvor en katolsk

(Forts. side 282)

Fra katolsk presse

GUDSTJENESTER I HELGENE		Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> lörd.: 19.00 Akersveien 1 sønd.: 9.30 tlf. 20 72 26 - 20 72 44 19.00		—	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhauggt. 4, tlf. 67 23 83		8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 18.30	11.00
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587			9.30
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00			11.00
BERGEN: <i>St. Paul kirke</i> , lörd.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: —			11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien		9.30	
<i>Florida kapell</i>		19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195			
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 22 381		9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 22 255 lörd.: 18.00 sønd.: 9.00			11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: 18.00 Weidemannsgate 3 A, tlf. 52 550 sønd.: —			10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85		9.00	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 41 038		—	
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69			9.30
STAVANGER: <i>St. Svithuns kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.30 9.30	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949			11.00
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00		11.00
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—	
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00		11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29			11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30		11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30		11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604	19.30		11.00
<i>St. Elisabethsstreene</i> , Mellomveien 47, tlf. 81 783	8.00	—	
BODØ: <i>St. Eystens kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 487	8.15		10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII) <i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	19.00 8.00		11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00		10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82			18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nielsensgt. 21, tlf. 52 072			11.00

derfor været nødt til at indføre »ord- og kommunionsgudstjenester«, når der ikke er en præst til stede, der kan fejre den hellige messe. Ved sådanne gudstjenester overtager enten en diakon eller en af biskoppen udnævnt lægmand eller -kvinde forkyndelsen og uddeler kommunionen.

Den nu afdøde ærkebiskop af München og Freising, kardinal Julius Döpfner skrev kort før sin død i tidsskriftet »Pastorales Forum«, at ingen menighed »måtte ringeagte den præsteløse gudstjeneste og tankeløst tillade sig at forsømme den«. Kardinalen fortsatte: »Så smerteligt det end er, så må man sige det rent ud, at inden længe vil det ikke mere være muligt at fejre den hellige eukaristi i alle bispedømmets menigheder på alle søn- og helligdage.«

■ KATEKESE

Vatikanet (NC) — Da bispesynodens generalsekretær biskop Wladyslaw Rubin ved en pressekonference i Vatikanet præsenterede et arbejdsrapport til brug for den femte bispesynode, der i september 1977 skal drøfte »Katekesen i vor tid med særlig henblik på børne- og ungdomskatekesen«, sagde han, at børns erfaringer er så forskellige i de forskellige kulturer, så det vil være umuligt at udgive én katekismus, der vil kunne benyttes i hele verden. Han understregede imidlertid samtidigt, at det trosmæssige indhold af alle katekismer naturligvis må være det samme, selv om metoderne og forklaringerne må rette sig efter elevernes erfaringer i livet.

Med i dagens katolske presse hører også danskens avis »Katolsk Orientering«. Mange smånyheter i dette nummer er tatt fra dette bladet. Blant andet disse:

■ PRESTEMANGELN I SKANDINAVIA

Vatikanet (NC) — Vatikanets radio har for nyligt omtalt præstemangelen i Skandinavien. Siden Den anden Verdenskrig er der kommet mange katolske emigranter til Skandinavien: polakker, italienere, spaniere, grækere og portugisere bl.a. Mange af dem mister kontakten med kirken, fordi der er så få katolske præster i Skandinavien og endnu færre, der taler emigranternes sprog.

Blandt Sveriges 8 millioner indbyggere er der 110.000 katolikker, men heraf er kun de 10.000 svenskere. Den skandinaviske bispekonference har derfor bedt biskopperne fra de indvandrede katolikkers fødelande om hjælp, og siden 1971 er der blevet sendt 15 fremmede præster til hjælp for de skandinaviske lande, bl. a. har den jugoslaviske bispekonference sendt 4 kroatiske præster til Norden.

■ LEGFOLKS INNSATS

München (KIPA) — Også i bispedømmet München og Freising bliver præstemangelen stadigt mere og mere akut. Man har

■ NYTESTAMENTET PÅ MODERNE RUSSISK

(KNA) — En gruppe russiske bibeleksperter ved Leningrads ortodokse teologiske akademi

arbejder for tiden med at oversætte Det nye Testamente til moderne russisk. Dette fremgår ifølge det protestantiske Bibelselskab i Stuttgart af den russisk-ortodokse kirkes tidsskrift for patriarkatet i Moskva.

Den nuværende russiske oversættelse af Det nye Testamente betegnes af eksperter for gammeldags på flere punkter, og det siges, at den ikke altid gengiver teksten helt korrekt.

Den nyeste revision af Det nye Testamente på russisk stammer fra 60'erne og blev udført af russiske bibeleksperter der levede i Paris. Også Det gamle Testamente er man for tiden i gang med at oversætte i den russisk-ortodokse kirke. Hele Bibelen forelå for første gang på russisk i 1876.

Ved oversættelsen af Det nye Testamente benytter bibeleksperterne i Leningrad den af Bibelselskabernes Verdensforbund udgivne og internationalt anerkendte tekst i »Greek New Testament« (»Det nye Testamente på græsk«) fra 1968. Siden studiegruppen blev startet i 1969, har den stået i videnskabelig kontakt med Verdensforbundets eksperter på oversættelsens område.

ST. OLAV KOSTER 60 KR. ÅRET

Dürckheim: Hara, Die Ertmitte des Menschen, 78,50.
Colloque de Malines: Le Renouveau Charismatique, 19,60.
O'Connor: The Pentecostal Movement, 15,60.
Glaubenserfahrung und Meditation, 49,50.
Six: Beten in der Nacht des Glaubens, 33,50.
Du, unser Vater, Jüdische Gebete für Christen, 30,—.
Johannes XXIII: Worte Der Güte, 27,30.
Glaubensverkündigung für Erwachsene, 31,90.
Kasper: Einführung in den Glauben, 55,50.
Arens, Richardt, Schulte: Kreativität und Predigtarbeit, 48,—.
Betractungen und Bilder Zur Eucharistie: Sakrament des Glaubens, 36,50.
Pauluskalender, Calendrier St. Paul 1977, 18,75.
The Monastic World, 258,—.
K. Rahner: Watch and Pray with me, 18,60.
K. Rahner: Encounters with Silence, 18,60.
Selections from St. Teresa of Avila: The Prison of Love, 25,—.
Selections from St. John of the Cross: Darkness and Light, 25,—.
Teresa of Avila: The Interior Castle, 14,—.
The Rule of St. Benedict, 11,—.
Collected Letters of St. Thérèse of Lisieux, 28,—.
Heggen: Children and Confession, 9,—.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S
Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48
Åpent kl. 9-16, lørdager kl. 9-13

SISTE SIDE: FILMSPALTEN

Noen aktuelle publikasjoner av dr. J. van der Burg

•Kritiske bemerkninger til fremstillingen av den katolske kirkes lære og historie i norske skolebøker» — kr. 5,—.

•Læren om arvesynden» — kr. 3,—.

Kritiske bemerkninger til •En ny bog om troen» — kr. 5,—.

Sendes portofritt. Nylandsveien 31, 5000 Bergen. Postgiro nr. 3670874.

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem		
Sta. Katarinahjemmet		
St. Olavs kirke	}	Arendal
Bispegården		
St. Joseph's Institut	}	Bergen
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Franciskus Kirke		
St. Franciskus Hosp.	}	Hammerfest
St. Pauls Kirke		
Vår Frue Kirke	}	Hønefoss
Marias Minde		
St. Franciskusøstrenes Moderhus	}	Lillestrøm
Øyenklinikken		
St. Josephs Hosp., Drammen	}	Tromsø
St. Torfinns Klinik, Hamar		
St. Elisabeth Inst.	}	Trondheim
St. Mikals Kirke		
St. Mikals prestegård	}	Tønsberg
St. Theresia Hosp.		
St. Franciskus Hosp.	}	Tønsberg
St. Magnus Kirke		
St. Magnus presteg.	}	Tønsberg
St. Elisabeths Hosp.		
Vår Frue Kirke	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke,	}	Tønsberg
Bispegården		
St. Olavs Kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		
St. Olavs Klinik	}	Tønsberg

Ved bestilling av olje:
Oslo 19 12 00 - Service 19 12 20

En merkedag...

(Forts. fra side 273)

når denne gjelden er betalt, bli mulig å foreta de forbedringer som det i dag ikke er dekning for. Sikkert er det, at løftet har vært enormt, sett i forhold til menighetens ressurser, og at vi står i stor takknemlighetsgjeld til det finansutvalg som Menighetsrådet nedsatte under ledelse av pater Jo Neve, S. M., og selv sagt til alle som har hjulpet med gaver og lån både i inn- og utland. Ikke minst skylder vi Thomas Thuis-Evensen stor takk, han har gjort hele sin innsats gratis, som legmannsinnsats for kirken.

En særlig takk skylder vi St. Josephsøstrene som foruten å yde betydelig finansiell hjelp også generøst og uten å klage i over et år har stilt sitt kapell i Akersveien til rådighet som sognekirke med alt hva dette innebærer bl. a. av forstyrrelser i deres daglige liv og rutine.

Jeg tror og håper at den ominnredede St. Olavs Domkirke på ny vil spille en viktig rolle, ikke bare i vår lokalkirke, men også i vår hovedstads liv, sier biskopen.

Emigrantene

(Forts. fra side 279)

eller en protestantisk kirke bliver stillet til rådighed for dem, for at de kan fejre Ramadan, er hjælpen til muhammedanerne næsten lig nul. I den sidste tid er nogle ledere af den islamitiske kult dukket op her og der og har blandt andet organisert skoler, hvor der undervises i Koranen, men de fleste undgår at deltage og bliver i løbet af kortere eller længere tid ligegyldige eller ikke-praktiserende.

De øvrige 12 millioner er næsten

BERGEN	
1/8 Kr. Madsens Bok- og Papirhandel	
Bryggen 5 - Loppen - Telefon 11 482	
BERGEN	
HOPSDAL & DAHL A/S Aut. Installatør, TV-, Radio- og Utstyrsforretning TORNØEGARDEN - BERGEN	K. & J. SOLHEIM Kjøtt - Pålegg - Delikatesser Egen Pølsefabrikk Tlf. 99 016 Bergen Solheimgt. 25
ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»	

<small>FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET</small> VESTA	 <small>LIVSFORSIKRINGSELSKAPET</small> HYGEA
MED TANKE PÅ FREMTIDEN	

allesammen katolikker af navn. For dem findes der et mere eller mindre effektivt net af missionærer, som enten er sendt fra oprindelseslandene, eller som man har fundet på stedet. Den mest effektive organisation er uden tvivl de italienske præsters, som rekrutteres af UCEI (Uffizio Centrale dell'Emigrazione Italiana) under ansvar af en særlig kommission under den italienske bispekonference. Men selv med den bedste vilje vil det pastorale arbejde, der kan udføres, være helt uden proportioner i forhold til antallet af arbejdere, og det fører til, at størstedelen af de døbte til sidst mister enhver kontakt med Kirken.

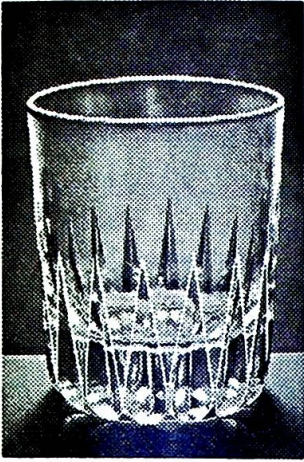
For den katolske Kirke, som ifølge sin egen definition er universel, skulle der principielt ikke være noget problem: De døbte emigranter skulle simpelt hen inddrages i den sjælesorg, der udøves af sognepræsterne, — dog med hjælp af et antal kapellaner fra emigranternes oprindelseslande. Men på det praktiske plan hober alle mulige vanskeligheder sig op.

Den første er sproget. Det er alt for let at sige, at gæstearbejderne må

lære at følge gudstjenesten på stedets sprog. Når det gælder religiøse udtryk, kan sproget — undtagen hvor der foreligger en total integration — kun være modersmålet. At bede på et andet sprog vil altid kræve en umådelig psykologisk anstrengelse, og dertil kommer så, at det er vidt forskellige ting, der fremhæves i katekesen, liturgien og sjælesorgen. Det første indtryk, en emigrant fra et sydligt eller orientalsk land vil få i en katolsk kirke i Nordeuropa, er en følelse af fremmedgørelse i en atmosfære af formalistisk strenghed uden menneskelig varme. Selv om de er blevet modtaget med god vilje i den lokale kirke, er et vidnesbyrd om dette ikke nogen undtagelse, men tværtimod overordentlig hyppigt. . .

I andre tilfælde er der tale om mennesker, som allerede i deres hjemland kun har haft en sporadisk kontakt med Kirken. Når disse mennesker kommer til et fremmed land, mister de totalt denne kontakt, og det så meget mere som de lokale præster, der er indstillet på at søge efter det tabte får, er yderst sjældne. Spørger man, får man som oftest

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset „Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekkert i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3,50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Walligani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Gladavel 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

følgende svar: Hvis det er voksne katolikker, er det dem, der skal søge og komme. Bag dette svar skjuler der sig også — især i de nordiske lande, hvor katolikkerne kun udgør et forsvindende mindretal af befolkningen — frykten for, at den lille lokale kirkes spesifikke karakter skal ændre sig og tage skade af en invasion af latinske eller polske katolikker med deres manglefaarvede cere-

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72
Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Byggevarer - Beslag - Ovner
Verktøy - Fliser - Linoleum
Tapeter - Farvehandlervarer
Kjøkkenutstyr

THIS & CO. AS

Haakon VII's gt. 1, Oslo
Sentralbord 41 77 30

monier, deres helgener og deres »maddonnaer«.

De nordiske katolikkens evne til at sætte sig ind i gæstearbejdernes problem er ikke særlig udviklet. Her og der møder man udmærkede initiativer (selv om de alt for ofte er uforbederligt parternalistisk præget ligesom der nu og da forekommer en bemyndiget indgriben fra biskoopelig kommissioner, men i mange tilfælde er tiden knap. De fleste katolikker er lettere at sætte i bevægelse, når det gælder nabolandet. Det er — hvad der ikke burde være tilfældet, når man er katolik — overordentlig svært for ikke at sige umuligt at overvinde racefordommene, som stadig har dybe

rødder i befolkningen. Og det er endda stadig ofte tilfældet med en god del af det lokale præsteskab, som slet ikke er forberedt på et virkeligt samarbejde med missionspræsterne.

Konklusion

Som det vil fremgå af denne hastige oversigt, er den horisont, der åbner sig for katolikkernes indlevelsevne, meget vid. Det påhviler dem i kraft af deres »universelle« kald på det politiske, sociale og religiøse plan at fremme en bevægelse for at gengive emigranterne deres fulde ret til frit at tilføre det land, der tager imod dem, deres egne arbejdsmæssige og kulturelle (i ordets videste betydning) bidrag — og til selv til gengæld at få nøjagtig den samme behandling som landets egne statsborgere, også hvad de politiske rettigheder angår — i det mindste på den lokale administrations plan, og til at kunne være med på alle områder.

En frihed, som enten garanterer dem på værdig vis at kunne vende tilbage til deres hjemland eller frit at kunne vælge at forblive for altid i modtagerlandet uden derfor at det skulle sætte noget af det til, som er det væsentligste og det grundlæggende i deres egen personlighed.

Og især retten at føle sig hjemme i den lokale kirke, som blot skulle være den lokale fremtrædelsesform — en sand og ægte »epifani« — af Faderens ene hus, den ene Kirke, som Kristus har villet.

Kardinal Suenens sier at katolikkene har ansvaret.

■ Den belgiske erkebiskop, kardinal Leo Suenens sa under en tale nylig at den katolske kirke delvis selv har skylden for den protestantiske reformasjonen. Kardinalen sa:

— Hvis vi katolikker hadde forstått de første protestanters positive budskap, ville vi aldri fått et brudd i Kirken. Vi var ikke det Vår Herre ventet at vi skulle være ved det avgjørende øyeblikk i historien.

Neste nr. av St. Olav:

Domkirkebildene

FILM

Hitler - ha ha ha

Det må ha vært en underlig oppgave for tyske diplomater like oppunder siste verdenskrig å skulle overlevere formelle protester mot at kinoer i andre land fikk vise Chaplins «Diktatoren». Naturligvis var filmen en fornærmelse mot Hitler, men Hitler selv var også en fornærmelse, som den store svenske presse mannen Torgny Segerstedt skrev, og hvordan kunne en tysk ambassadør sitte i sine striped bukser i et annet lands utenriksdepartement og høytidelig drøfte en film som så nådeløst appellerer til latteren? Avstanden mellom den diplomatiske omgangsformen og det protesten gjaldt synes så enorm, mens avstanden mellom rikskansler Adolf Hitler og Chaplins karikatur av ham synes så minimal. Hvis vi et øyeblikk kan heve oss over den psykopatiske massemorderen så er det bare én annen Hitler å se: en urkomisk skikkelse med et uforholdsvis utviklet jeg-kompleks, en latterlig liten tufs som var helt beruset av sin egen makt og betydning, en mann som pinlig åpenbart så seg jevnhøy med Gud.

«Diktatoren» er en film som har overlevet godt, og som fra tid til annen kommer opp igjen. I denne kjedelige filmsommeren har den vært et lyspunkt mellom gråskyene av like-

gyldigheter, og skulle det være noen som ikke kjenner den fra før, må de benytte sjansen nå.

Meget kort fortalt handler den om en liten jødisk barber som blir hjerne-skadd under første verdenskrig, og som en dag stikker av fra sykehjemmet, og vender tilbake til sin lille forretning, uvitende om at landet i mellomtiden er blitt underkastet diktator Hünkels regime, og at jødene er lyst i ulæg. Innimellom barbererens beskjedne dagligvis får vi følge diktatorens gjøremål på slottet, med bombastiske taler, delvis selvkomponert strupehodeskrapende sprog som ligner akkurat på Hitlers, med idiotiske militærparader og under et besøk av en likesinnet diktator — det er Mussolini som parodieres her, med spagetti og det hele, i grov «folkelig» komikk. I filmens siste avsnitt rømmer barbereren fra en konsentrasjonsleir, ifører seg en uniform han finner, og oppdager plutselig at alle han møter tar ham for diktatoren selv. Han benytter anledningen til å

holde en tale om fred, forsoning og fordragelighet — filmens dårligste innslag. Som seriøs evangelist kan ikke Chaplin tas alvorlig.

Men som Hitler — bevares hvor god han er. Hvor godt å oppdage at latterliggjørelsen stadig er det skarpeste våpen, hvor godt å se Chaplin på sitt beste igjen, enten han oppfører en grasios dans langs rennesteinen etter et slag i hodet fra en SS-bølle, eller han sliper sin barberkniv til tonene fra en ungarsk dans, eller han forsøker å lure seg unna en loddtrekning med farlige følger, eller han — som Hünkel — leker med jordkloden. Og hvor skadefrydefullt godt å tenke på de tyske diplomatene som fikk i oppdrag av Ribbentrop å protestere mot filmen. Så de den først? Hva tenkte de om de så den? Turde de trekke på smilebåndet i kinosalens mørke? Sådde den et frø av tvil i deres forherdede hjerter?

Umulig å gå likegyldig fra en film som denne.

PER BANG.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning

Faste medarbeidere:

Karin Gullerud-Johansen O.P. og Per Bang

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26

Redaktøren privat: 28 95 18

Ekspedisjonen og forlag: Akersveien 5, Oslo 1

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene). Kr. 60 pr. år
Kr. 30 1/2 år. Utlandet (ikke Skandinavia) kr. 70

Annonser: 10 dager før utg. dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648